

IV. 13 ^m = Q.

(cat. 1, 907)

4.

DE
H O M E R O

PRIMA
PVERORVM LINGVAM GRAECAM DISCERE
CVPIENTIVM
LECTIONE.

PROLVSIO
EXAMINI
IN INSTITVTO PAEDAGOGICO SVO

A. D. **III**. OCTOBR.
HOR. IX. XII. ET POMER. HOR. II. V.
INSTITVENDO
PRAEMISSA

A
D. IO. FRIDER. ERNEST. KIRSTEN

FACVLT. PHILOSOPH. ADIVNCTO.

IENAE,
TYPIS GOEPFERDTII
MDCCLXXXVII.

H O M E R O

PROLOGUS
IN INSTITUTO PAEDAGOGICO SVO
A. D. OCTOB. 11
NOV. 17. XII. ET POMER. NOV. 11. V.
INSTITVENDO
PRAEMISSA

EX AMINI

IN INSTITUTO PAEDAGOGICO SVO

A. D. OCTOB. 11
NOV. 17. XII. ET POMER. NOV. 11. V.
INSTITVENDO
PRAEMISSA

D. JO. FRIDER. ERNST. KIRSTEN

AVCT. ERNST. KIRSTEN

LENAE

EX LIBRIS COOPERATIONIS

1811

Quod valet in aliis disciplinis, quibus imbui puerilis aetas solet, ut utili jungamus dulce, id nos quidem, methodum adumbraturi, qua Graeca lingua pueris commodissime tradi possit, ante omnia observandum affirmamus. Quod ut rite consequamur, necesse est, pueris, simul atque prima Graecae linguae elementa didicerint, librum legendum in manus tradi, quem scimus lectu non magis utilem iis esse, quam jucundum. Quem ad finem, si scriptores Graecos animo perlustramus, Homero, qui aptior sit, reperimus nullum. Hic enim, sive utilitatem ex ejus lectione pueris, sive jucunditatem percipiendam, spectes, omnes Graecos scriptores longe superat.

Quam, viros, eruditione et ingenii acie praevalentes, in eandem sententiam praeisse, non ignoremus, eo magis miramur, quod scholarum publicarum Magistri, discipulis linguam graecam discentibus, non Homerum primum explicandum, putent.

Nobis igitur, qui linguae Graecae principem, tironibus nostris, sine viri magni exemplo praeuntis auctoritate, primum legendum tradidimus, hujus rei rationem reddere, hisce pagellis animus est.

Ante omnia, si primum omnium Graecorum scriptorum adeant tirones Homerum, utilitatem in eos redundaturam ostendemus.

Utilitatem, quam tirones ex autoris cujusdam lectione capiunt, ex progressu eorum in lingua potissimum aestimamus. Scriptor igitur iis legendus, tali scribendi genere excellat, quale

et

et iis, qui exiguam tantum linguae particulam calleant, facile intellectu sit. Difficultates tam in verbis eorumque junctura, quam in argumento et rebus enarratis, nisi plane absint, tamen rariores reperiantur. Fac enim scriptorem, ambiguitate verborum, obscuritate sententiarum, difficultatibus argumenti admodum laborare, quem tironem invenias, qui se non talibus laboribus subeundis opprimi, animumque frangi, patiatur.

Jam quaerentibus de Homeri scribendi genere, an ita comparatum compositumque sit, ut a tenellis pueris, quibus neque verborum copia, nec varius eorum usus et nexus, nec rerum multarum cognitio et eruditionis suppellex in ipsius lectione in promptu est, nullo negotio capi et intelligi possit, ita respondemus, ut, vel juncturae verborum simplicitatem, vel rerum descriptarum facilitatem, intueamur, eum pueris legendum maxime commendare non dubitemus. Vix enim credimus e scriptoribus Graecis ullum dici posse, qui in verborum constructione simplicior sit et in rerum ordine planior. Hac enim virtute anteit Epicus poeta noster ipsum Aesopum fabularum scriptorem, quem tirones plerumque primum legere videmus, et omnes scriptores, e quibus libri in usum tironum editi, collecti sunt et confarcinati.

Atque ita statuentes non ignoramus, omnino loca in Homero interdum occurrere, ubi illam laudatam verborum conjunctionem planam nec difficultatibus impeditam, haud invenias, quae explicare, interpretari et plana facere, ipse doctior vix possit; nihilominus tamen rei nostrae constamus. Primum enim illa loca rariora sunt; deinde plerumque in similitudinibus, quas, nullo sensu interrupto, praetermittere licet,veniuntur; denique in primis Iliadis libris fere nulla talia loca occurrunt, quae cognitionis exiguitatem tironum offendant; cuius rei autoritatem habemus Scholiasten in Homerum notantem: Poetam in primo libro ne una quidem similitudine usum esse, nec non Clarkium egregium Poetae commendatorem, ad illam Scholiastae notam addentem: Inchoantem paulo simpliciore decere et minus sublimiorem orationem.

Quae

—Quae cum ita sint, restat, ut sententias delumbemus eorum, qui Homerum ob varias dialectos et dictionis figuras, pueris primum inter omnes scriptores legendum negant, affirmantes: Hisce dialectis ac figuris aditum in Homerum tironibus difficillimum esse, et verendum, ne nihil utilitatis ejus lectio in eorum cognitionem Graecae linguae exferat: Eos nondum in succum et sanguinem vertisse consuetae verborum formationis et flexionis grammaticae regulas, et primam auctoris lectionem sic instituendam esse et tractandam, ut in grammaticis formationis verborum regulis tirones exerceamus: Varias autem dialectos eos ita conturbare, ut regulas, cum earum exceptionibus commutent; timendum esse, ne consuetam loquendi rationem ob frequentes exceptiones occurrentes memoria non teneant: Retardare denique, tam varios loquendi modos, eorumque explicationem necessariam, scriptoris lectionem ipsam, et animum puerorum a studio linguae abstrere.

Quibus quidem ita responderemus, ut iis tantum discipulis, qui, intellectis verborum flexionis regulis, exercitatione earum superfedere possint, ad legendum Homerum induceremus, nisi aliud haberemus, quod magis nobis arideret.

Homerus dialectorum expertis istis tradendus est. Facili negotio Rhapsodias primas in dialectum consuetam Atticam, omissis omnibus dictionis figuris, quibus potissimum poëtae utuntur, transcribere et Chrestomathiam Homericam ita comparatam discipulis legendam condere licet. Quod, quomodo fieri possit, ut Poëtam nostrum tironibus faciliorem intellectu reddamus, nunc exemplo ostendemus.

Initium Iliadis I. sic mutamus.

Μῆνιν ἄδε Θεῶ Πηλεΐδης Ἀχιλλεύς
 Οὐλομένην, ἣ μυρία Ἀχαιοῖς ἀλγεᾶ ἔθηκε.
 Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς αἰδὶ προΐαψεν
 Ἥρώων, αὐτοὺς δ' ἐλώρια τέχε κλισίῃσιν
 5. Οἴανοις τε πᾶσι. (Διὸς δ' ἔτελέετο βουλή.)
 Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διεσῆτην ἐρίσαντε
 Ἀδρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ Διὸς Ἀχιλλεύς.

Τίς

Τίς τ' ἄρ' σφῶε θεῶν ἔριδι ζυγῆνε μάχεσθαι; —
 Λητοῦς κίε Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλεὶ χολωθεὶς
 Νοῦσον ἀνά στρατὸν ὤρσε κικλήν· ὠλέοντο δὲ καὶ.

10. "Ουνεκα τὸν Χρῦσῆν ἠτήμησε ἀρητῆρα
 Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θαλάσσει ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Λυσόμενός τε θυγάτρα, φέρων τ' ἀπερείσιαι ἄποινα,
 Στέμματα ἔχων ἐν χερσίν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος.
15. Χρυσέω ἀνά σιγήπτρω· καὶ ἐλίσσεται πάντας Ἀχαιούς,
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιχα, δύω ἰοσμῆτορες καῶν·

Ἀτρεΐδαί τε, καὶ ἄλλοι εὐνημίιδες Ἀχαιοί,
 Τριῖν μὲν θεοὶ δόισαν, ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 Ἐκπέρασσι Πριάμῃ πόλιν, εὐ δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι·

20. Παιῖδα δὲ μοι λύσαιτε Φίλῃν, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
 Ἀρζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί,
 Αἰδεΐσθαι θ' ἱερέα, καὶ ἀγλαὰ δέχσθαι ἄποινα·
 Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἠνδανε θυμῷ·

25. Ἀλλὰ κικλῶς ἀφίη, κρατερόν δὲ μῦθον ἐπὶ ἔτελλε·

Μὴ σε, γέρον, κοίλαις ἐγὼ παρὰ ναυσὶ νιχέω.
 Ἡ νῦν δηθύνοντα, ἢ ὕσπερον αὖτις ἰόντα,
 Μὴ νῦ σοὶ οὐ χρεΐσιμη σιγήπτρον, καὶ ζέμμα θεῶ,
 Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν αὐτὴν καὶ γῆρας ἐπεισῖν,

30. Ἡμετέρω ἐν οἴκῳ ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
 Ἴσον ἐποιοχόμενῃν, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιῶσαν.
 Ἀλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε· σωώτερος ὡς νῆη.

Ὡς ἔφατο· ἔδεισε δ' ὁ γέρον, καὶ ἐπέειθετο μῦθῳ.
 Ἔβη δ' ἀέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβε
 35. Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κίων ἤρᾳτο ὁ γεραίος
 Ἀπόλλωνι ἀνακτι, ὃν εὖκομος ἔτεκε Λητώ·

K. τ. λ.

Nihil

Nihil detrimenti accidere, quod ita Homeri Hexametri versus destructi sint, non est, quod moneamus. Nam qui primos in literis Graecis conatus ponunt, de versibus eorumque dimetiendorum ratione non quaerunt. Ubi autem longius progressi fuerint, Poëtam ipsum adibunt. Lectis autem primis libris, sine dialectis et dictionis figuris, et iisdem in Homero ipso relectis, facilius dialectorum rationem, tirones perspicient, cum, posito ante oculos utroque textu, comparandae consuetae loquendi rationis, cum illa, qua poëta utitur, potestatem iis fecerimus.

Nunc virtutes ceteras Homeri breviter exponemus, quibus permoti, eum tironibus primum legendum affirmamus.

Homerum juventuti commendamus propter maximam verborum ubertatem. Magni enim interest ad puerorum institutionem, dum memoria viget, quam maximam verborum suppellectilem sibi comparare.

Id vero tum consequentur optime, quum scriptorem legant, qui verbis abundat i. e. qui, quod mente conceperit aut sensibus perceperit, tam variis modis exprimit, quam per linguae ubertatem fieri potest. Nam satis constat, eo facilius puerorum menti inculcari posse verborum copiam, quo nobis saepius facultatem praebet auctor, plura vocabula propter eandem notionem, quam exprimunt, inter se comparandi et in mentem revocandi. Vocabulum enim quodvis eo altius menti se inserit, quo ejus plura occurrunt synonyma. Admiramur autem apud Homerum vocabulorum ubertatem, quam in nullo alio scriptori Graeco parem invenimus, dicitque posset, eum ad finem potissimum carmina sua Poëtam recitasse, ut maxima Graecae linguae vocabulorum copia elucesceret. Quam ubertatem multis exemplis probaremus, nisi arctiores hujus libelli fines paucis juberent acquiescere.

At pauca etiam dexteritatem Homeri commonstrant ad puerorum memoriam vocabulorum copia ditandam.

In primo Iiadis libro occurrunt Septemderim vocabula quae notionem verbi loqui habent. *Φάσαι, μεταΦάσαι, προςΦάσαι,*

Φάναι. Φωνεῖν, προσΦωνεῖν, εἶπειν, μεταεἶπειν, προσεἶπειν, αὐδᾶν, προσαὐδᾶν, ερῆν, ἐξερεῖν, ἀγορευεῖν, ἀγορεύομαι, μυθεῖσθαι, Φράζειν, εὐχεσθαι; duodecim, quae respondent verbo ire. βάλειν, ἀποβάλλειν, διχθεσθαι, ἐπιχθεσθαι, κίειν, εἶναι, ἐρχεσθαι, ἐπέρχεσθαι, ἀναδύναμι, καταδύναμι, θεεῖν ἀποσειχέειν; septem quae verbo mittere, iέναι, ἐξίέναι προίέναι, πέμπειν, καταπέμπειν, ὄρειν, προιάπτειν; sex significant imperare, τέλλειν, ἐπιτέλλειν, κελείσθαι, ἀνασσειν, κρατύνειν, σημαίνειν; quinque certare, ἐρίζειν, μάχεσθαι, πολεμίζειν, ἐριδαίνειν, νεκεῖν.

Diximus supra, nobis imprimis in puerorum institutione curandum esse, ut utili jungamus dulce. Nulla autem auctoris lectio illa Homeri pueris dulcior esse potest. Nam scribendi genus ita se habet, ut vel maxime animi attentionem puerorum excitet et capiat. Quo enim puerilis animus magis moveatur atque afficiatur, quam narratione perspicua rerum magnarum, mirabilium praeter consuetum naturae cursum factarum et gestarum? Quos lubentius libros, quos majore impetu et studio legere solent pueri, quam qui imaginandi vim eorum occupent et mulceant? Jam vero magna et memorabilia Homerus tractat. Omnes heroes ipsos loquentes et agentes videmus. Res factas et gestas non simpliciter narrat, sed rerum descriptarum causas et origines oculis nostris subjicit. Quae animi affectus, quae libidines hominum effrenatae magna et sublimia efficere possint, perficiuntur, et quae humanas vires superant, divino auxilio gerunt. Nihil narrat, cui non jucunditatem et admirationem conciliet.

Restat ut causam hujus libelli indicemus. Rediit nimirum anni tempus, quo alumnorum Instituti nostri examen publicum habere solemus. Cui ut et nunc frequentes ac faventes Hospites omnium ordinum Spectatissimi nobilissimique Musarum Patroni et Fautores, interesse velint, omni, qua par est, observantia rogamus.

Ms 1090

VD18

ULB Halle
007 234 317

3

ms

4.

DE
M E R O
 P R I M A
 I N G V A M G R A E C A M D I S C E R E
 C V P I E N T I V M
 L E C T I O N E .

P R O L V S I O
X A M I N I
 V T O P A E D A G O G I C O S V O
 A . D. **II** O C T O B R .
 X I I . E T P O M E R . H O R . I I - V .
 I N S T I T V E N D O
 P R A E M I S S A

A
 R I D E R . E R N E S T . K I R S T E N
 A C V L T . P H I L O S O P H . A D I V N C T O .

I E N A E ,
 I S G O E P F E R D T I I
 M D C C C L X X X V I I .

